

SYLABUS PRZEDMIOTU W SZKOLE DOKTORSKIEJ UR

Nazwa przedmiotu	Metodologia badań naukowych w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Szkoła Doktorska UR
Rodzaj przedmiotu (<i>obowiązkowy, fakultatywny</i>)	obowiązkowy
Rok i semestr studiów	2019/2020; I sem.
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) przedmiot	Jadwiga Sawicka
Imię i nazwisko osoby egzaminującej lub udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca przedmiot	
Wymagania wstępne	Efekty uczenia się uzyskane na studiach artystycznych drugiego stopnia; wiedza obejmująca szeroki zakres kultury współczesnej, umiejętność krytycznej analizy i interpretacji dzieł z zakresu sztuk wizualnych, aktywność artystyczna lub projektowa.
Efekty uczenia się dla przedmiotu	
Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu kształcenia
Wiedza:	Zna i rozumie w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek w dziedzinie sztuk pięknych, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące kultury wizualnej. (P8S-WG/1)
Umiejętności:	Zna i rozumie główne tendencje rozwojowe sztuki współczesnej P8S-WG/2
Kompetencje społeczne:	Zna i rozumie metodologię badań naukowych w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki P8S-WG/3
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
30 g. (10 g. wykładów; 20 g. ćwiczeń)	
Treści programowe	
Celem zajęć jest refleksja nad językiem pisania o sztuce w kontekście własnej twórczości, a więc w perspektywie – przygotowania opisu swojej pracy doktorskiej. Punktem wyjściowym jest założenie, że ten rodzaj wypowiedzi powinien dążyć do wypracowania	

formy, która byłaby spójna z indywidualną praktyką artystyczną – nie porzucając przy tym ambicji analitycznych i zachowując elementy stylu naukowego.

Drugim celem jest rozwijanie umiejętności budowania zaplecza teoretycznego dla swojej pracy artystycznej. Wśród materiałów dotyczących szeroko pojętej wizualności, szczególnie ważne będą wypowiedzi artystów i analiza takich strategii artystycznych, dla których istotne jest podejście konceptualne. Omawiane będą takie zagadnienia (w dziedzinach jak np. socjologia, antropologia, historia) które stały się punktem wyjściowym dla realizacji wybitnych twórców.

Interdyscyplinarność i multimedialność prezentowanych przykładów oraz otwartość na różne rozwiązania formalne mają na celu, oprócz poszerzenia wiedzy, wykazanie możliwości, które mogą zostać wykorzystane w pracy doktorskiej.

Zagadnienia

1. Mówiące obrazy; eseje wizualne, poszukiwanie nowego języka dla ery antropocenu.
2. Nędzne obrazy (poor images); od surrealizmu do estetyki postinternetowej.
3. Programy i manifesty czyli artyści o sztuce.
4. Obrazy znalezione, kradzione i niszczone. Found footage, prawa autorskie i wandalizm.
5. Obrazy, rzeczy i towary. Sztuka w świecie kapitalistycznym.
6. Interaktywność i partycypacja. Artyści-obywatele; sztuka zaangażowana; artywizm
7. Pamięć i niepamięć. Rekonstrukcje tożsamości.
8. Emancypacyjna rola sztuki.
9. Ceremonie i rytuały jako figury egzystencji.
10. Ciało i jego obrazy. Ciała ludzkie i nie-ludzkie.

Stosowane metody dydaktyczne:	Wykłady, ćwiczenia, dyskusje projekty, prezentacje i referaty.	
Metody sprawdzania i oceny efektów uczenia się uzyskanych przez doktorantów, w tym forma i warunki zaliczenia przedmiotu	wykład – zaliczenie, egzamin; ćwiczenia - zaliczenie na ocenę Warunkiem zaliczenia jest obecność i aktywność na zajęciach; realizacja zadań (w formie prezentacji i referatów) w trakcie semestru, realizacja projektu końcowego (egzamin) , Oceniana będzie wkład własnej pracy i opanowanie zalecanych materiałów oraz twórczy charakter i oryginalność proponowanych rozwiązań (projekty)	
Całkowity nakład pracy doktoranta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach	Liczba godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem (wg programu kształcenia)	30
	Praca własna doktoranta	60
	SUMA GODZIN	90
Język wykładowy	polski	
Literatura	Literatura podstawowa: <i>Artyści o sztuce</i> , red. E. Grabska i H. Morawska, Warszawa 1969 Brylska A., <i>Fotosynteza pamięci. Roślinna pamięć o katastrofie</i> , „Widok. Teorie i Praktyki Kultury Wizualnej” 2018 nr 22 Bishop C., <i>Si: wykraczając poza sztukę</i> , [w:] <i>Sztuczne piekła</i> , tłum.J. Staniszewski, wyd. Bęc zmiana, Warszawa 2015 Drenda O., <i>Krakowskie przedmieście zalane jest słońcem</i> , [w:] <i>Duchologia polska. Rzeczy i ludzie w latach transformacji</i> . Wyd. Karakter, Kraków 2016 van Gennep A., <i>Obrzędy przejścia</i> [w:] <i>Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów</i> . Red, Kolankiewicz Leszek, wyd. WUW, Warszawa 2005 s.115-120 Krajewski M. <i>Kultura czwarta: kultura repetycji (PRL w kulturze popularnej)</i> [w:] <i>Kultury kultury popularnej</i> , Wydawnictwo Naukowe UAM, 2003, Marzec L., <i>Piraci – archiwiści i innowatorzy</i> . Czas Kultury, 2/2014 McKim-Smith G., <i>Retoryka gwałtu, język wandalizmu</i> , tłum. M. Szczęśniak, [w:] <i>Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór</i>	

tekstów. Red. A. Matysiak, WUW, Warszawa, 2011

Steyerl H., *W obronie nędznego obrazu*, przeł. Ł. Zaręba
[https://www.academia.edu/6419640/Hito Steyerl W obronie n%C4%99dznego obrazu artyku%C5%82](https://www.academia.edu/6419640/Hito_Steyerl_W_obronie_n%C4%99dznego_obrazu_artyku%C5%82)

Sendyka R., *Spolia (o obrazach na/w obrazach)*, Konteksty, nr 3 (302)

Szydłowska A., *Typografia wernakularna. [w:] Od solidarycy do TypoPolo. Typografia a tożsamości zbiorowe w Polsce po roku 1989*, Ossolineum, Wrocław 2018

Taborska A., *Bezwartościowe skarby Paula Eluarda, Spiskowcy wyobraźni. Surrealizm. słowo/obraz terytoria*, Gdańsk 2007

Taussig M., *Jestem tak wściekły, że zrobiłem transparent*, „Widok. Teorie i Praktyki Kultury Wizualnej 2017 nr 17

Turner V., *Proces rytualny*, [w:] *Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów*. Red. L. Kolankiewicz, wyd. WUW, Warszawa 2005 s.121-138

Zaręba Ł., *Działać jako piksel. Rozmowa z Hito Steyerl*
<https://magazynsum.pl/dzialac-jako-piksel-rozmowa-z-hito-steyerl/>

Literatura uzupełniająca:

Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów. Red. L. Kolankiewicz, wyd. WUW, Warszawa 2005

Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów. Red. A. Matysiak, WUW, Warszawa, 2011

Barthes R., *Światło obrazu. Uwagi o fotografii*, tłum. J. Trznadel, Wyd. KR, Warszawa 1996,

Berger J., *Sposoby widzenia*, tłum. M. Bryl, Warszawa 2008.

Bishop C., *Sztuczne piekła*, tłum. J. Staniszewski, wyd. Bęc zmiana, Warszawa 2015

Debord G., *Spoleczeństwo spektaklu. Rozważania o społeczeństwie spektaklu*, tłum. M. Kwaterko, Warszawa 2006

Draaisma D., *Machina metafor : historia pamięci*, przeł. R. Pucek, Warszawa, wyd. Aletheia, 2009

Krajewski P., *Obrazy z recyklingu, obrazy z odzysku. Remiks, sampling, scratching... O kinie found footage* w: WIDOK. WRO Media Art Reader 1, Wrocław 2009,

Mitchell W.J.T., *Czego chcą obrazy?*, przeł. Ł. Zaręba, wyd. NCK, Warszawa 2013

Nead L., *Akt kobiety*. tłum. E.Franus, wyd. Rebis, Poznań 1998

Szydłowska A., *Od solidarycy do TypoPolo. Typografia a tożsamości zbiorowe w Polsce po roku 1989*, Ossolineum, Wrocław 2018

Taborska A., , *Spiskowcy wyobraźni. Surrealizm. słowo/obraz terytoria*, Gdańsk 2007

Zaręba Ł., *Obrazy wychodzą na ulice. Spory w polskiej kulturze wizualnej*, wyd. Fundacja Bęc Zmiana, Warszawa 2018

Partycypacja. Przewodnik Krytyki Politycznej, red. J.Erbel, P. Sadura, Warszawa 2012,

Sienkiewicz K., *Zatańczą ci, co drżeli. Polska sztuka krytyczna*, Kraków 2014

Stiegler B., *Obrazy fotografii. Album metafor fotograficznych*, tłum. J. Czudec, wyd. Universitas, Kraków 2009,

Żmijewski A., *Drżące ciała. Rozmowy z artystami*, Kraków-Bytom 2006